

Cultura i Espectacles

Mor Josep Massot, gran referent de la cultura catalana

La mort de l'erudit i monjo montserratí Josep Massot, ahir als 80 anys, deixa un buit inigualable en la cultura catalana, que li reconeix el guiatge rigorós i afable

El pilar que ens sosté

Eva Vázquez
GIRONA

Si teniu a casa algun llibre de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat, heu conegut Josep Massot. Si esteu subscript a la revista *Serra d'Or* o us n'ha arribat ocasionalment a les mans algun exemplar, heu conegut Josep Massot. Si alguna vegada heu pensat que potser no valia la pena esforçar-se més per sostenir una cultura constantment amenaçada i us n'ha fet desdir de rendir-vos la tonada d'un cançoneta popular o un verset muntanyenc, heu conegut Josep Massot. Si sou dels que imagineu un país culte que no faci fàstics a la bondat, la generositat i l'amplitud d'interessos, heu conegut sense cap dubte el pare Massot. Moltes de les mostres de condol que es van fer públiques ahir des de primera hora del matí per la seva mort, l'endemà de Sant Jordi a la matinada, provenien de persones que l'havien tractat personalment. Són testimonis molt valuosos i d'una commovedora sintonia en l'estima per aquest monjo benedictí que encarnava una certa imatge del cavaller medieval, erudit, pietós, irònic i fraternal. Però tant important com aquest vincle íntim que hi van establir uns quants afortunats, ho és també el fet que el seu exemple senyoreja en qualsevol iniciativa seriosa, feta amb tot el rigor, tot el convenciment i tota la passió, que s'hagi emprès en els últims cinquanta anys pel cap baix per enfortir la cultura del país. Fins i tot per part dels qui mai hi van te-

Josep Massot, l'any 2012, quan va rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. ■ QUIM PUIG

Ha estat un investigador excepcional i un baluard cultural tenaç, generós i disponible

nir cap tracte directe, però saben perfectament (o haurien de saber-ho) el bé que li deuen.

No és tan comú que una personalitat que va fer de la discreció, però no pas

l'altivesa que a vegades acompanya aquesta classe de retirs, una professió d'elegància hagi despertat un sentiment tan unànim de reconeixement i admiració. Apartat del soroll, amb el seu humor fi i les seves maneres pausades i afectuoses, com d'home d'un altre temps que vingués a consolar-te, ha estat un investigador excepcional i un referent per a la cultura catalana, que hi ha trobat sempre un defensor tenaç, disponible i generós. I no només pels múltiples camps del saber que va cultivar al llarg de la seva vida, que anaven des

de la història a la filologia, des del cançoner popular fins a la Guerra Civil, sinó també per una manera de fer invitadora, franca, quasi humil, d'una claredat enlluernadora.

D'origen mallorquí (havia nascut a Palma el 1941), va ingressar a Montserrat el 1963, en un moment en què la resistència antifranquista hi tenia un recer ferm i acollidor alhora, mentre acabava la llicenciatura en filologia romànica a la Universitat de Barcelona. A diferència de molts altres escolans del cenobi que s'hi van formar i en van rete-

nir per sempre, un cop a fora, l'esperit i la lletra, el pare Massot va escollir quedar-s'hi: va abraçar la professió monàstica el 1964 i va ser ordenat prevere el 1971, el mateix any que va assumir la direcció de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat, considerada l'editorial més antiga d'Europa, amb uns orígens que es remunten al segle XVI. Des d'aquesta impremta, ha avalat infinitat d'estudis d'investigadors joves i la recuperació de clàssics fonamentals de la cultura del país, amb un rigor i una obertura de mires que va

projectar igualment a la revista *Serra d'Or*, de la qual era també editor. Secretari de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, president de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC, secretari de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona i membre de la Societat d'Onomàstica i de la Societat Verdager, el 2012 va rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, i més d'un devia preguntar-se: quina altra paraula hi ha, més alta que l'honor, que expressi l'homenatge indicible que mereix el pare Massot? ■